

KOMUNIKAT PRASOWY nr 43/25

Luksemburg, 3 kwietnia 2025 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-713/23 | Wojewoda Mazowiecki

Rzecznik generalny Jean Richard de la Tour: prawo Unii wymaga od państwa członkowskiego uznania małżeństwa osób tej samej płci zawartego w innym państwie członkowskim, a nie dokonania transkrypcji aktu małżeństwa do rejestru stanu cywilnego

Inaczej jest jednak w sytuacji, gdy transkrypcja okazuje się jedynym sposobem uznania małżeństwa osób tej samej płci w państwie członkowskim, które takiego małżeństwa nie przewiduje

Dwaj obywatele polscy, z których jeden posiada również obywatelstwo niemieckie, zawarli związek małżeński w Berlinie w 2018 r. Następnie wnieśli o transkrypcję¹ ich niemieckiego aktu małżeństwa do polskiego rejestru stanu cywilnego. Wniosek ten został rozpatrzony odmownie na tej podstawie, że prawo polskie nie przewiduje małżeństwa osób tej samej płci. W związku z tym transkrypcja rozpatrywanego aktu małżeństwa naruszałaby podstawowe zasady polskiego porządku prawnego.

Małżonkowie kwestionują tę odmowę, twierdząc, że zamierzają przemieszczać się i przebywać w Polsce jako osoby uznane za pozostające w związku małżeńskim. Rozpatrując tę sprawę, polski Naczelny Sąd Administracyjny zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości. Sąd ten zmierza do ustalenia, czy uregulowania lub praktyka państwa członkowskiego, które nie zezwalają ani na uznanie małżeństwa osób tej samej płci, ani na transkrypcję aktu takiego małżeństwa do rejestru stanu cywilnego, są zgodne z prawem Unii².

W swojej opinii rzecznik generalny Jean Richard de la Tour przypomniał, że **kwestie stanu cywilnego, w tym normy dotyczące małżeństwa, należą do kompetencji państw członkowskich**. Jednakże powinny one wykonywać tę kompetencję zgodnie z prawem Unii.

W tym kontekście rzecznik generalny zauważył, że brak jakiegokolwiek uznania związku małżeńskiego zawartego w innym państwie członkowskim ogranicza swobodę przemieszczania się i pobytu obywateli Unii gwarantowaną im przez prawo Unii. Ponadto nieuznanie tego związku może naruszać prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego³.

Wobec tego do państw członkowskich, które nie przewidują małżeństw osób tej samej płci, **należy ustanowienie odpowiednich procedur w celu zapewnienia jawności wobec osób trzecich takich małżeństw zawartych w innym państwie członkowskim**. Mają one na celu niepozostawianie par osób tej samej płci w próżni prawnej i uregulowanie podstawowych aspektów ich życia związanych z własnością, opodatkowaniem lub dziedziczeniem.

Każde państwo członkowskie jest właściwe do określenia zasad uznawania par osób tej samej płci. Uznanie to nie wymaga transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa do rejestru stanu cywilnego, pod warunkiem że małżeństwo wywołuje skutki bez tej formalności. Jednakże **w braku rozwiązań alternatywnych w Polsce pozwalających wykazać stan cywilny**, takich jak przedstawienie innego urzędowego dokumentu, który mógłby zostać uznany przez organy polskie, **rzecznik generalny doszedł do wniosku, że na tym państwie członkowskim ciąży obowiązek transkrypcji rozpatrywanego aktu małżeństwa**.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Pełny [tekst opinii](#) jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Transkrypcja polega na wiernym i literalnym przeniesieniu treści aktu stanu cywilnego do polskiego rejestru stanu cywilnego. W wyniku transkrypcji powstaje w ten sposób polski akt stanu cywilnego, oderwany od aktu pierwotnego.

² Art. 20 i art. 21 ust. 1 TFUE w związku z art. 7 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

³ Uznane w art. 7 Karty praw podstawowych i mające takie samo znaczenie i zakres jak prawo zagwarantowane w art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W tym względzie rzecznik generalny powołał się w szczególności na wyrok z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie Przybyszewska i in. przeciwko Polsce, w którym Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że Polska nie wywiązała się z ciążącego na niej pozytywnego obowiązku wprowadzenia szczególnych ram prawnych gwarantujących uznanie i ochronę związków osób tej samej płci.